Janko Kráľ

básnik, publicista, revolucionár

200. výročie narodenia

- 24. apríl 1822, Liptovský Mikuláš – 23. máj 1876, Zlaté Moravce
- najbúrlivejší predstaviteľ štúrovskej generácie
- muž so zvláštnou povahou *„divný Janko“*
- prirovnávajú ho k takým velikánom európskej romantickej literatúry ako Puškin, Mickiewicz či Byron
- študoval na evanjelickom lýceu v Levoči, Kežmarku a Bratislave
- na protest proti odvolaniu Ľ.Štúra z funkcie námestník a profesora z lýcea v Bratislave v roku 1844 odchádza

- Medzi rokmi 1845-1847 sa vydal po stopách Juraja Jánošíka, táto časť jeho života je dodnes opradená legendami a nejasnosťami.
- Študoval Jánošíkove súdne spisy, zbieral povesti a piesne o legende.
- Všetko, čo sa o Jánošíkovi dozvedel, pretavil do svojich básní o zbojníkoch.
- V revolučnom období 1848 spolu s Rotaridesom burcoval poddaný ľud do povstania proti feudálom.
- Po chytení, týraní a mučení bol väznený v Šahách a neskôr v Pešti (z väzenia bol prepustený po 10 mesiacoch).
- Po revolúcii sa stal úradníkom štátnej správy. Bol prepustený v roku 1868, po rakúsko-maďarskom vyrovnaní.
- Až do svojej smrti biedne prežíval ako výpomocný prísažný pravotár a pisár v cudzích advokátskych kanceláriách.

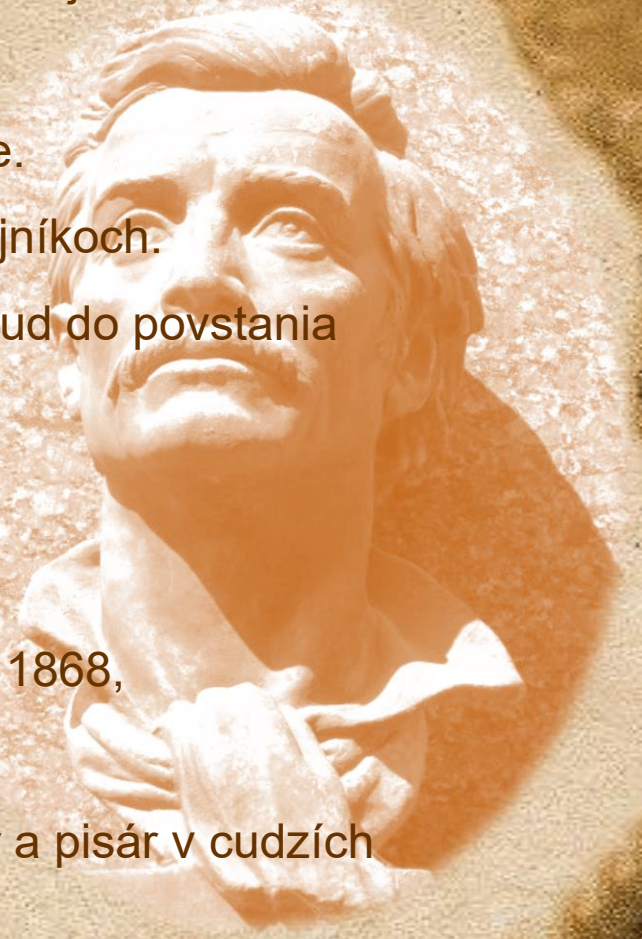

- Prvé verše začal písať už počas štúdií na bratislavskom lýceu v češtine.
- Po uzákonení spisovnej slovenčiny v roku 1843 bol jedným z prvých básnikov, ktorí používali Štúrovu slovenčinu.
- Písal epické básne s historickou tematikou, postupne nadväzoval na ľudovú slovesnosť.
- Do povedomia verejnosti vstúpil ako autor balád a piesní, vytvoril poéziu celkom iného charakteru, tzv. cyklické skladby.
- Čo už napísal, málokedy menil, len málo textov prepracoval, nechal v nečitateľných náčrtoch alebo zničil.
- Jeho poéziu, plnú revolučných a liberálnych názorov, vnímal ľud kontroverzne.
- Kvôli jeho povahe, nachádzal čoraz viac neprajníkov.
- Popri svojej tvorbe sa okrajovo venoval aj prekladu.

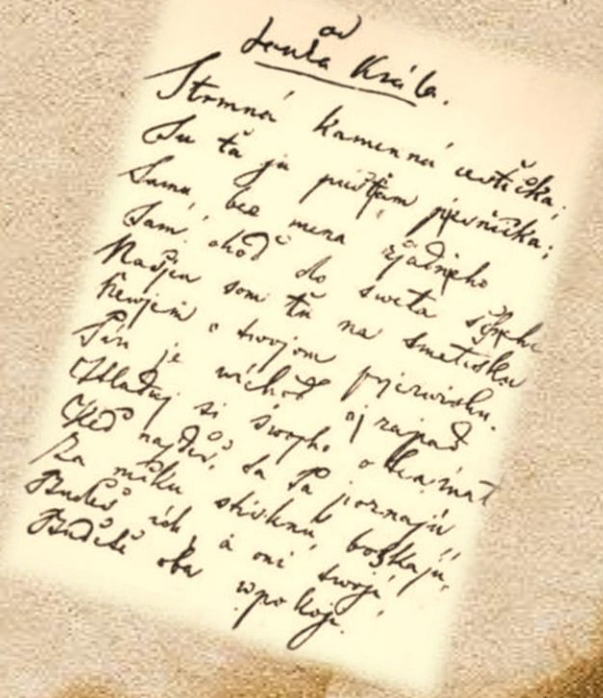

Výber najznámejších diel autora:

- *Zakliata panna vo Váhu a divný Janko*
- *Orol vták*
- *Duma bratislavská*
- *Orol*
- *Šahy*
- *Duma dvoch bratov*
- *Rodina vlastencov*
- *K národom*
- *K Slovenom*
- *Piesne*
- *Génius Slovanstva*
- *Na rumoch vekov*
- *Svadba*
- *Ej, medzi dolinami*
- *Návrat*
- *Jarná pieseň*

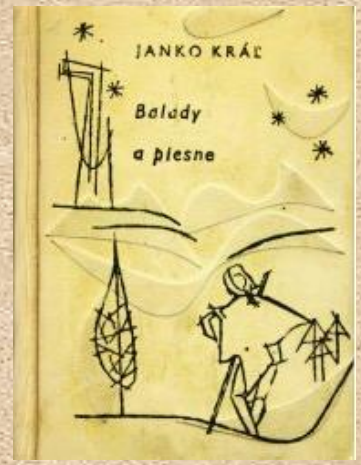

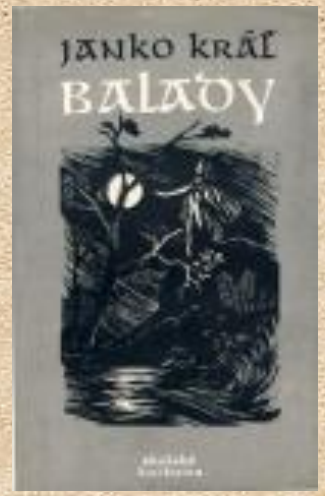

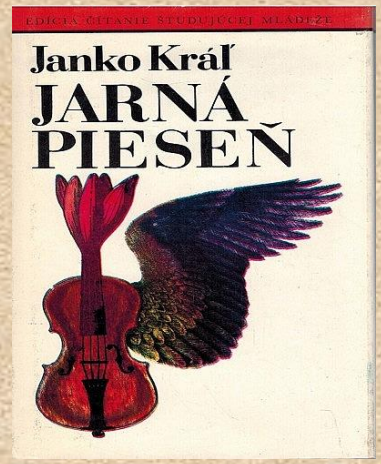

- Nezachovala sa ani jedna spoľahlivá podobizeň Janka Kráľa.
- Portréty, ktoré poznáme, vznikli väčšinou až po jeho smrti. Vychádzajú zo spomienok pamätníkov a z podobnosti jeho syna.
- O mieste, kde sa nachádza jeho hrob, sa dodnes vedú odborné polemiky.
- Zomrel 23.mája 1876 v Zlatých Moravciach na týfus.

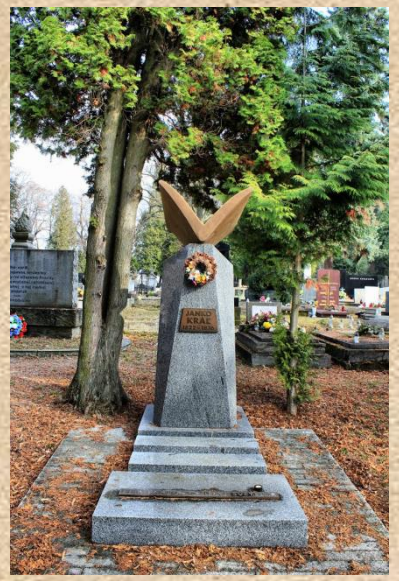

symbolický hrob na
Národnom cintoríne v Martine

súčasný náhrobník stojí
približne na mieste pôvodného
hrobu v Zlatých Moravciach

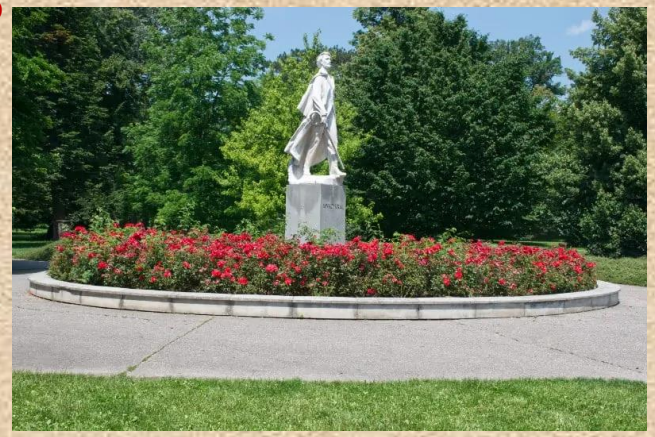

Sad Janka Kráľa
v Bratislave

Múzeum Janka Kráľa
Liptovský Mikuláš